

EPIŠTOLY

Budte hodní na své oči!

Přiznám se, že když jsem se dozvěděl téma tohoto AGE „Andělé kolem nás“ a přemýšlel o epištolách, vybavily se mi oči. Moje oči, kterými znovu vidím bez brýlí, co mi už desítky let unikalo, a které teď, říkají mí blízcí, jsou oči mladíka. Ale to mi samozřejmě chtějí lichotit.

Začnu však, znáte mě, více zešíroka. Ať to počítám, jak počítám, napřesrok uplyne už rovných sedmdesát let ode dne, kdy jsem složil přijímací zkoušky do primy gymnázia. „Udělal jsi nám radost,“ řekl tenkrát táta a položil přede mne obálku. Takovou obyčejnskou, šedivou, hubenou. Ale když jsem ji otevřel, objevil jsem v ní dárek nad dárky.

Byly v ní vstupenky na všechny tři dny semifinále evropského pásma tenisového Davisova poháru mezi Československem a Francií, jedné z nejvýznamnějších pražských sportovních událostí roku 1947. Nemáte tušení, co těch pár papírků znamenalo pro jedenáctiletého kluka, který většinu předchozích let prožil v kleci nacistického protektorátu! Hotové unikum! Ví Bůh, jak to ten táta dokázal. Ten tenis měl jedinou vadu: hrál se v červenci. Tehdy mi poprvé a naposledy v mých školních letech přišlo líto, že jsou prázdniny. Jak já bych se mezi spolužáky vytahoval...

To už se Jaroslav Drobný nezadržitelně dral mezi nejužší světovou tenisovou elitu a celý národ spoléhal, že na účet galského kohouta zařídí postup do dalších bojů. A také, že ano! Klaplo to už druhého dne po čtyřhře, ve které s Vladimírem Černíkem smetl ze štvanické antuky věhlasný francouzský pár.

Přitom Yvon Petra rok předtím vyhrál první poválečný Wimbledon. A Jean Borotra, pro veškeren tisk „Létající Bask“, byl živoucí tenisovou legendou už od 20. a 30. let, kdy spolu

s Henrim Cochetem, Jacquesem Brugnonem a nejmladším René Lacostem tvořil uctívaný čtyřlístek francouzských mušketýrů, před kterými se třásl celý svět. Pravda, tenkrát v Praze mu chyběl už jen rok do abrahámovin. Už nechtěl po kurtu tak rychle jako v časech, které mu vynesly onu přezdívku. Ale stále byl nebezpečný zvláště na síti.

A právě tam se potkal s drtivým projektilem z Jardovy rakety. Podání a smeče brýlatého českého leváka byly zlopověstné. Jako když kopne kůň! Po úderu do hlavy se chudák Borotra skácel jako podřátý a z čestné lóže vyletěl Jan Masaryk, aby ho pomohl ošetřovat. Naštěstí se nic vážného nestalo. Francouz se probral z mrákok, diváci mu při návratu na kurt uznale zatleskali a jelo se dál.

Přesně o půl století později jsem napsal knížku o našich prvních hokejových mistrech světa a díky jejímu křtu jsem se poprvé setkal tváří v tvář s jedním z památných šampionů, exulantem z roku 1949 Jaroslavem Drobným, který tehdy přiletěl z Londýna. Krásně jsme si spolu zavzpomínali na zašlé časy.

Řeč přišla i na Borotrovu nehodu. „Tys tam byl?“ potěšil se Jarda. On každému hned tykal a já, jak už mi bylo šedesát pryč, jsem to bral jako ohromné vyznamenání. „Mně to tenkrát bylo hrozně líto,“ svěřil se mi. „Ne, že bych le kterého moulu rád tak pěkně nesestřelil. Ale proč zrovna toho milého staršího pána? Na společné večeri po utkání jsme se tomu oba srdečně

zasmáli. Ale když už jsem pak byl sám, najednou mne zamrazilo v zádech. Co by se mi mohlo všechno stát, kdybych takovou petardu koupil do svých brýlí?“

To už se za Velkou louží daly pořídít kontaktní čočky, vkládané pod oční víčka. Pravda, zprvu byly zatraceně drahé. Ale Pancho Gonzales, jeden z amerických velikanů toho sportu, tehdy řekl novinářům: „Víte, čím se tenisový amatér liší od profíka? Amatér ze svých příjmů daně neplatí.“ A tak si i amatér Drobný mohl z ušetřených daní ty čarodějně titěrnosti koupit.

To všechno se mi vybavilo před pár měsíci na operačním sále při operaci šedého zákalu. Ano, já, který odjakživa trpím už pouhou představou, že by se mi někdo – mne samotného nevyjímaje – mohl být jen dotknout oka, a proto jsem měl vždycky přímo posvátnou hrůzu z očního lékaře, jsem se odvážil až sem. Tedy odvážil...

Přestože jsem už od dětství nenasytný knihomol, dlouho jsem se zrakem neměl ani nejmenší trápení. Jak to děláš, ptali se mě, že pořádku vidíš jako orlopus? Jenže ono je všeho do času. Nejdříve mi oči začaly často slzet. Později se při dlouhém čtení stále rychleji unavily. A potom jsem se na zbytek života zapletl s počítačem. Takže jsem si jednoho dne musel pořídit první brýle.

Pak další, k televizi. A třetí. A čtvrté... Nebyly přímo z pouti, ale také ne na předpis od lékaře. Taková ta sklíčka, kterým se obchodně říká brýle na čtení. Přes všechny domluvy mé o pár let mladší ženy, která v tom punktu vždycky patřila k vzorným pacientům, jsem zkoušel nové a nové brejličky, až nade mnou letos došla trpělivost synovi a snaše. Doslova mě dovedli do Holešovic, k vyšetření na oční klinice.

Objevili mi šedý zákal, který už volal po operaci. Manželce, která se ke mně připojila, řekli, že ji také nemine, i když v jejím případě to zatím tolik nespěchá. Nakonec jsme na to šli spolu. A řeknu vám, byl to báječný nápad. Nějak nám teď připadá, že se máme ještě radši.

Už po informativních rozhovorech a prvních vyšetřeních jsme si byli skálopevně jisti, že se svěříme do důvěryhodných, ohleduplných a vůbec zlatých rukou. Operace probíhá při plném vědomí, jeden týden pravé oko, druhý levé. Vezmou vám vaše unavené čočky a nahradí je umělými. Takový andělský zázrak to je!

Na mou duši, že jsem k tomu zákroku nepřistupoval ani se stínem sebemenších obav. Vzdor tomu mě napoprvé, přes všechnu vůli to nedovolit, přece jen zaskočila má už zmíněná stará oční netýkavost. Kdykoli jsem pocítil v oku tlak, bezděčně jsem na něj odpověděl napětím celého těla. Možná nepatrným, ale dost velkým, aby poodchýlilo operované oko ze zorného pole mikroskopu. Operující lékař mi to vytýkal kromobyčejně taktně, ale i tak mne to mrzelo. To však bylo tak všechno, co jsem s tím dokázal udělat. Zato u levého oka jsem se už držel jako císařský grenadýr. A když to pan doktor ocenil, cítil jsem se, jako kdyby mi čtenář poklepal na rameno za novou knihu. Mít víc očí, ještě bych jim ukázal!

Ale teď vážně. Mých osmdesát let mne snad tak trochu opravňuje, abych tu poradil všem, a na prvním místě kolegyním a kolegům seniorům: **buďte hodní na své oči!** Nejenom proto, že oko je, jak se říká, do duše okno. A pokud budou vaše oči potřebovat tu operaci, nic se jí nelekejte. Svět přes všechny štrapáce a svízele našich životů stojí za to, abychom jej dobře viděli a mohli vychutnat celou přepestrou paletu jeho barev. V tom mi můžete věřit, vím, o čem mluvím – i co se týče těch štrapáci a svízeli.

P. S. Donekonečna bych mohl vyprávět, jak jsem věčně zapomínal brýle všude, kudy jsem chodil, a doma je co chvíli hledal po celém bytě (o zahradě na chalupě nemluvě). Zapomnětlivý jsem stále víc, ale už mě to nepronásleduje. Žádné brýle už nepotřebuji.

Text: Miloslav Jenšík
Foto: Shutterstock

Vezmou vám
vaše unavené
čočky a nahradí
je umělými.
Takový andělský
zázrak to je!

Po úderu do
hlavy se chudák
Borotra skácel
jako podřátý
a z čestné lóže
vyletěl Jan
Masaryk, aby
ho pomohl
ošetřovat.